

Vedrørende stedsnavnet "Stoksund" i Åfjord Kommune.

Jeg ble intervjuet angående den 12 år gamle navnesaken som omhandlet skrivemåten for tettstedet "Stoksund" i Åfjord, Sør-Trøndelag i begynnelsen av juli i år. Selv om jeg nok var litt uforbredd på å kommentere en så gammel sak, minnet det meg på at den saken endte den på en ubehagelig tone. Hva Statens Kartverk endte opp med å kommunisere til oss/meg føltes som et ultimatum, et politisk press om å "slutte å irritere" dere. Jeg var ekstremt skuffet og nedstemt over budskapet som ble formidlet for 12 år siden.

I en samtale med en politiker og administrator som hadde møtt representanter fra dere, fikk jeg beskjed om at om vi ville ha stedsnavnet "Stoksund" skrevet med en "k" som det opprinnelig er, kom dere til å reise navnesak over navnet "Stokkøy"...

Hva dette innebar, visste vi, for dette ble tolket som et ultimatum og et politisk press fra dere. Jeg hadde forsynt dere med bilder, kopier av oppslagsverk, argumentasjon om svakheter i kilder dere refererte til... Alt dette var ukommentert. Vi med lokalkunnskap, og andre strateger med internett-tilgang, visste at å sette opp et stedsnavn med noen hundre innbyggere mot den merkevaren som "Stokkøy" er, verdt flere titalls millioner, allerede den gang, var et sjakk-matt. Noe mer moden, som jeg er nå, identifiserer jeg en slik strategi med dominerende personligheter, som bare har til hensikt å vinne. Dette ytterligere forsterket av mangelen på interesse for de fakta som ble framlagt.

Dette kalles i mytologi og psykologi for "splitt og hersk". Det er grunnen til at vi mistet driven, og gløden til å fortsette. Dere vet like godt som meg at ett råttent egg kan ødelegge hele baksten...

Det er det jeg velger å tro, ikke at hele Kartverket er umulige.

Siden kommunikasjon er deres oppgave, håper jeg at disse opplysningene kan hjelpe dere med kommunikasjonen til publikum. Da oppfølgingssaken kom på nettavisen Fosna-Folket, fikk jeg endel inntrykk fra mennesker i nærmiljøet, som jeg vil formidle til dere og som bør sette tankene i gang om hva dere egentlig skal gjøre.

Det jeg får inntrykk av er; *Hvorfor bry seg med hva Navnekonsulenttjenesten egentlig gjør? Vi lager jo våre egne versjoner av kartene der vi korrigerer navnene til slik de skal være! Halvparten av veiskiltene der det sto "Stokksund" er fjernet. Og vi vet at det heter Stoksund. Er de så stae der sør, så bare la dem være, ignorer dem...*

Journalisten i Fosna-Folket har i det siste nok snakket med flere mennesker enn hva jeg har hatt anledning til. (Sak: 9. juli 14) Jeg sa aldri at dere "stjal" stedsnavnet vårt, men jeg kan bekrefte at stemningen og oppfatningen her er at om navnekonsulent-tjenesten tar et lokalt stedsnavn, er det i prinsippet å ansees for tapt. *"All protest eller engasjement er nyttesløst. Nå er det jo også enklere, for vi har jo allerede egne kart og det er jo lettere å sette vår riktige versjon på det kartet... Livet er for kort til å anerkjenne et slikt organ... Hvorfor gjøre det viktigere enn hva det er?"* Alle disse inntrykkene er gode observasjoner, men dårlig nytt for Statens Kartverks evne til kommunikasjon...

Videre skrev journalisten at jeg varslet bråk... Det sa jeg nok ikke. Lokalavisen har derimot kjent til meg i snart 30 år, og de har nok med denne setningen røpet at hvis jeg kommer over urettferdighet, arroganse, saksbehandlere som bruker vikarierende eller personlig synsing og annen adferd fra institusjoner og mennesker, så har det ledet til at jeg har "tatt" de og laget ubehag. De vet jo om mange headlines som jeg i utgangspunktet er ansvarlig for. Det er ikke sånn at jeg har noen glede av å gjøre det, men det har nok blitt min spesialitet. Det viktigste og verdifulle i det, er at det har en

forebyggende virkning. Men blir jeg igjen forespeilet noe som virker som press eller utlimatum, er Kartverket fritt vilt, noe som tross alt er riktig, ikke sant? Statens Kartverk, er jo tross alt en liten fisk, i min sjø... I den oppfølgingsartikkelen er det også en forventning om et stort slag mellom to stae og kompromissløse krefter, nemlig meg personlig, og dere som institusjon. Enda et tankekors for en informasjonsformidler, vil jeg tro... Jeg må bare si, at jeg har vært snill med dere som institusjon.

Dere var jo også "heldige" tilbake i begynnelsen av århundret, da jeg bare et par dager etter å ha fått den nedslående "ultimatumet", var uoppmerksom og brakk ryggen, noe som har hemmet meg i noen år. Ellers hadde jeg nok troligvis latt meg høre fra, på et tidligere tidspunkt.

Så til saken kjerne. "Forvirring koster" Det er fortsatt forvirring når det gjelder stedsnavnet "Stoksund". Selv om ideen om å ignorere navnekonsulent-tjenestens arbeid, er behagelig, er jeg som engasjert borger opptatt av konsekvensene av forvirringen. Det kan spores til de brukere som fortsatt bruker Statens Kartverk sine tjenester og de to gjenværende veiskilt. Jeg har tidligere samlet informasjonsbrosjyrer fra Åfjord Kommune, lokalavisen og andre dokumenter som med latterlighet viser hvordan man skriver Stoksund/Stokksund om hverandre, i mangel på en enhetlig skrivemåte. Folk i administrasjon og politikk, som ikke er spesielt tilknyttet bygda, kan prestere å i en setning skrive "Stoksund" og i neste "Stokksund". Det er min forståelse at hele vitsen med Navnekonsulenttjenesten er å forhindre slikt, ikke skape det. For med godkjennelse av tilleggsformen "Stokksund", som ble "snikinnført" på 80-tallet, er det ikke feil å bruke noen av formene. Om det er for å provosere oss til handling, avansert mobbing eller bare ivrige mennesker som ikke har noe konkret å holde seg til, kan man bare lure på. Poenget er at stedsnavnet "Stoksund" fungerer på minst fire nivåer.

- Den tidligere kommunen og det naturlige begrensningen som er dannet rundt hele sundet
- Kirkestedet og sognet Stoksund
- Bygdesamlaget "fastlandet Stoksund"
- Det fysiske men uklart beliggende sundet, Stoksund.

I et forsøk på å hjelpe dere på vei og for å løse mysteriet hvorfor dette er slik en prestisjesak for Statens Kartverk (Og Statens Vegvesen), ba jeg om mer informasjon om endringen fra Stoksund til Stokksund, for å se hva som var endret, om datagrunnlaget var svakt eller om dette har vært en godt gjennomtenkt spøk fra våre naboer på Stokkøy, om fornorskningspolitikk kunne svare for manglende interesse for utenlandsk opphav eller om det hele var basert på misforståelser. Jeg fikk en noe uklart svar fra dere, men ingen informasjon annet enn forståelsen av at navnet ALDRI har vært ENDRET. Det foreligger bare en godkjennelse av skrivemåte... Slik at det offisielt foreligger 2 godkjente skrivemåter for stedsnavnet "Stoksund".

Dette satte nok "trusselen" fra dere om at det å åpne navneendringssak fra "Stokksund" til "Stoksund", som vanskelig om man ikke åpnet sak om stedsnavnet "Stokkøy", i ett noe merkelig lys, ikke sant? Dessuten, påvirker denne forvirringen dere skaper et digitalt problem ved å vanskeliggjøre merkevarebygging av Stoksund-produkter.

Som bruker er jeg ikke overraskende veldig bekymmet over hva som egentlig skjer der nede på Hønefoss...

Jeg vil også tro at det å forandre stavemåten på det historiske navnet "Stoksund Kommune" er vanskelig, både fordi det er i en eksklusiv gruppe navn som er lagt frem for konger i statsråd, og også

fordi det er den henvisning vi ofte bruker som omfatter både Stoksund/Revsnes/Linesøy og Stokkøy, det gamle Stoksund Kommune. Tilleggsformen ””Stokksund”” ødelegger det historiske ”Stoksund Kommune”...

Kirkestedet Stoksund er vel ikke Statens Kartverk sitt ansvar, er det vel? Den tidligere presten i Stoksund Kirke har aldri sett eller funnet noe informasjon om at kirkens og sognet navn er endret. Likevel, rammes de av "forstokkingen" ved at skiltet opp til kirken sier "Stokksund Kirke". Et ansvar som klart tilfaller Statens Kartverk, da de har døpt om kirken fra Stoksund til ”Stokksund”! Her er det også problem med at trykte varer ofte blir til "Stokksund kirke", noe som er vanskelig. Statens Kartverk omtaler kirken som Stokksund Kirke.

Når det gjelder sundet "Stoksund", er nok den fysiske plasseringen av sundet tapt i muntlig tradisjon. Det blir kvalifisert gjetning, selv om Kartverket har plassert det under Stokkøya bru. Noe som plasserer det i bygdesamlaget Stokkøy, nabosamlaget til Stoksund. Jeg vil nok si at det sundet kanskje hadde navnet "Stoksundet", på grunn av sin nærhet til daværende Stoksund Kirke. På 1800-tallet ble kirken flyttet noe over en kilometer bort. Grunnen til å kalle nettopp det sundet for Stoksundet, ser ut til å ha falt bort. Jeg har ikke registrert noe eget navn på det sundet, men siden det "tillhører" nabolaget "Stokkøy", ville det være naturlig å navngi det, dessuten ligger det utenfor det som jeg så på som mitt mandat. Det vil være naturlig å gi det navn i retning av "Stokøysund" eller "Stokkøysund". Da ville det iallefall bli en mindre "Stoksund" for dere å holde orden på. En av mine mistanker er at hele saken på 80-tallet stammer fra et behov for å finne stavemåte på nettopp dette sundet. Da sitter vi i en situasjon, der "naboen er den som gir deg navn".

En teori er at Stoksund er en samlebetegnelse for hele sundet mellom Linesøy, Stokkøy og fastlandet, noe som er veldig naturlig.

Men det som oftest betegnes som Stoksund, er fastlands-Stoksund. Eller bygdesamlaget Stoksund, som dere refererer til. Dere er nok overraskende nok, trolig ikke klar over kompleksiteten i dette navnet. Vi har utifra Deres tidligere dokumenter tolket det slik, at det er fastlands-Stoksund, dere vil til livs. Det har nok ikke vært vurdert i tilstrekkelig grad, hvordan en endring her, påvirker stavningen på de andre enheter, som historisk kommunenavn og sogn-kirkenavn.

Jeg håper dere nå forstår hvor viktig det er å være klar på hva som dere ønsker endret, hva dere har forsøkt å endre, og hva denne tilleggsgodkjenningen av stedsnavnet "Stokksund" egentlig omfatter.

Når dere ikke har vært i stand til å gjøre rede for det, sier det meg at det datagrunnlaget dere fatter beslutning fra, er mangelfullt, feil eller til og med ikke-eksisterende. Det er på det grunnlag jeg krever personlig møte, innsyn og revisjon, og om dette ikke går med administrativ letthet, "tiltak" eller som journalisten kaller det; "bråk", om ikke disse krav innfries:

- Vedtak om Tilleggsformen "Stokksund" fjernes, da det er uklart hva det omfatter, at den skaper problemer for egen-navn og historiske navn og fordi mening, nedarvet uttale og lokal tradisjon ikke på noen måte kan ivaretaes gjennom det navnet. Dette kan enkelt gjøres med administrativt vedtak, da det bare er snakk om "godkjent skrivemåte". Da det finnes en skrivemåte som hele tiden har fungert parallellt, behøves ingen navne-erstatning.

- At det ikke åpnes navnesak på bygdesamlaget "Stokkøy", da dette blir oppfattet som hevn, eller ofring, eller at noen som helst får følelsen av at noen i nabobygda har ansvar for det. Det

forventes også at dere er veldig forsiktig i slik bruk, at dere setter noen opp mot hverandre. At det i så fall skal være frivillig og etter ønske fra begge parter. Det å sette navn opp mot hverandre på den måten jeg ble forespeilet for noen år siden, skal ikke forekomme!!! Det vil bli møtt med overskrift; "Mafia-demokrati"

Om dere i fremtiden allikevel må åpne navnesak på "Stokkøy", må dere dokumentere at dere har tillegnet dere tilstrekkelig og riktig kompetanse til å behandle det. Det innbefatter forståelse av Hanseat-språk-variasjoner, og de relevante former fra rundt Nordsjøen. Også en forståelse av Nederlansk og flamsk påvirkning. Dere må demonstrere evne til å oppfatte de sammendragninger i uttale som finnes her, ikke som i Stoksunds tilfelle, der genetivs-s i uttalen ser ut til å være ignorert eller ikke oppfattet.. /StokS-sund/ som er nedarvet uttale.

Det må også taes hensyn til forurensningen av uttale som skyldes endringen fra "Stokøy" til "Stokkøy" som ble gjort for 80-90 år siden. Den endringen er nok kilden til den overkompensasjon i uttalen av "KK", som finnes hos enkeltindivider med oppdragende personlighet, som er overtydelig hos noen på Stokkøy. Men for enkelhets skyld, vil jeg anbefale at dere betrakter Stokkøy som et eksempel på hvor ille det kan gå, når man ikke forstår det man gjør, svelger stoltheten og lar de være i fred. Dessuten er de mange ganger verre å håndtere enn meg... "Two wrongs, doesn't make one right!"

-Dere må også kjenne deres begrensning. I vårt tilfelle, hadde det vært naturlig og forsvarlig for Statens Kartverk å ikke behandle navnesak, siden det har en slik åpenbar unorsk uttale og form. Enhver offentlig behandling, skal starte med en vurdering om det finnes tilstrekkelig kompetanse for behandlig.

Jeg vil nok anbefale dere å bare komme tilbake hit, når dere er invitert! Da mener jeg som rådgivene organ. Som privatpersoner er dere selvfølgelig velkomne. Og jeg vil nok at noen kommer og opplever "Stok"-ens majestetiske fremtoning, som den tyske keiseren en gang gjorde. Da vil dere skjønne hvor viktig den er å ta vare på for oss, språket og den noe særegne dialekten vår.

Om dere finner det vanskelig å gjennomføre dette, så inviter meg på et møte, gjør dere tilgjengelig for granskning av dokumentasjon, saksbehandling, datagrunnlag og en diskusjon om kommunikasjon. Kanskje til og med må det reises spørsmål om det finnes "grå emminenser" i administrasjonen som har sterkere viljer enn evne til saklig å møte noen som meg. Jeg har absolutt ingen grunn til å rose saksbehandling, service og orden, men dere har fortsatt muligheten til å endre det. For tross alt, det verste for dere bør vel være at jeg som mange her, bare ignorerer Navnekonsulent-tjenesten. Lager våre egne kart, setter våre egne navn og lar dere fortsette å veve deres små kokonger. Som for meg i større og større grad, ser ut til å bestå av å "finne argumentene som passer til det resultat dere har bestemt" og ikke omvendt, som det bør være...

Jeg tror nok dette kommer til å ordne seg, nå når dere bør se hvor komplisert det egentlig er. Har dere andre opplysninger, er det noe som fortsatt er uklart, kan dere innkalle meg til et møte, men da på mail eller telefon. Jeg har naturlige egenskaper til å spore om enkeltpersoner sitter å kontrollerer dette mot uuttalte mål eller om noen kommer med vikarierende argumenter eller forklaringer. Bare så dere er oppmerksomme på det. Bare det at jeg skriver dette, burde være en vekker for en enhet som holder på med kommunikasjon, eller rettere sagt, "bokstavene" som brukes i kommunikasjon. Da mente de det ikke så bokstavelig at dere skulle fikse på bokstaver...

Håper ellers at dette blir det siste vi har med hverandre å gjøre.

Jeg er ikke ute etter å bli den store lokale helten, da jeg får mest mulig gjort utenfor søkelyset, dessverre.